

వినాయక చవితి

స్వస్థాంశ్చ

» అంకుశం
ఏనుగులను దారికి తెచ్చుకోవడానికి మావటులు అంకుశాన్ని ఉపయోగిస్తారు. మనం కూడా మనల్ని చెడుదారిలో పయనించేలా చేస్తున్న మనలోని అజ్ఞానాన్ని దారికి తెచ్చుకోవాలని వినాయకుడి చేతిలోని అంకుశం సందేశం ఇస్తుంది.

» విరిగిన దంతం
వినాయకుడు సాహిత్యానికి, సర్వ విద్యలకు అధిపతి అని తెలియజేస్తుంది. మహాభారతం రచనకు ఈ దంతాన్నే ఏక దంతుడు వినయోగించాడని పురాణ కథ.

» పాశం
మనం లక్ష్యం దిశగా సాగుతున్నప్పుడు, దారిలో మనకు ఎదురయ్యే అటంకాలను వినాయకుడు పాశంతో లాగేస్తాడు. విజయాన్ని సులభతరం చేస్తాడు అనే దానికి గణనాడుడి చేతిలోని పాశానికి ప్రతీక.

» తొండం
ఎడమవైపు తిరిగి ఉంటే గృహస్థాశ్రమంలో... అంటే ఇహలోక కోరికలను తీరుస్తాడని అర్థం. అదే కుడివైపు తిరిగి ఉంటే అధ్యాత్మిక యాత్రతో మోక్షాన్ని ప్రసాదిస్తాడని సూచిస్తుంది.

» నాగబంధం
అంటోడడుడి బాసపాట్లను ఆపరించి నాగబంధం ఉంటుంది. పెద్దపాట్ల విశ్వాసానికి సంతోకం కాగా, అదంతా గణేశుడి లోపలే ఉంటుందని నాగబంధంతో సూచిస్తారని అంటారు. అంతేకాదు యోగశాస్త్రంలో పాము కుండ లిపి శక్తికి సంతోకం కూడా. ఇక గణపతి దగ్గర శత్రుత్వ భావనలు ఉండవనడానికి, విరోధులు కూడా కలిసిమెలిసి ఉంటారనడానికి పాము, ఎలుక నిదర్శనాలుగా కనిపిస్తాయి.

నివేదనలు
గణపతి చేతుల్లో అన్నం గిన్నె, మామిడి పండు, లేదంటే మోడక్, లడ్డు లాంటి మిఠాయిలు ప్రధానంగా ఉంటాయి. మోడకం డబ్బు సంబలా ఉంటుంది. అలా ఇది సంపదకు సంతోకంలా నిలుస్తుంది.

మూషికం
తన వెళ్లే మార్గంలో ఎంతటి అటంకం వచ్చినా ఎలుక తప్పించుకుని ముందుకు సాగుతుంటుంది. గణపతిని నమ్ముకుంటే మనకు ఎదురయ్యే విఘ్నాలన్నీ ద్వంద్వం అవుతాయనడానికి ఎలుక గుర్తుగా నిలుస్తుంది.

పద్మపీఠం
పద్మం స్వచ్ఛతకు, జీవించడానికి అవసరమైన దైవశక్తికి నిదర్శనం. ఇక బురదలో వేళ్ళానికుని ఉన్నప్పటికీ పద్మం నీటిపైకి వచ్చి, వికసించుతుంది. బురద అంటుకోకుండా స్వచ్ఛంగా ఉంటుంది. మనం కూడా మన మట్లా ఇబ్బందిక రమైన పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు కూడా స్వచ్ఛంగా, స్థిరబుద్ధితో మోగాలని వినాయకుడు కూర్చున్న పద్మపీఠం సందేశం ఇస్తుంది.

భారతీయుల ఆరాధనలో

అత్యంత ప్రజాదరణ పొందిన

దైవాల్లో వినాయకుడు ముఖ్యుడు.

అదిదంపతులు పార్వతీవరమేశ్వరుల

కొడుకు. దేవ సేనాభివతి కుమారస్వామి

సోదరుడు. విజ్ఞానం, విజయం, అధ్యష్టానికి

వినాయకుడు అదిదైవం.. అధిదైవం.

విఘ్నాలను పరిహరించేవాడిగా

ఏ కార్యక్రమం మొదలుపెట్టినా

తొలిపూజ గౌరవం

వినాయకుడిదే. ఆయనను

అవరించి ఉన్న

కొన్ని వస్తువుల

అంతరార్థం ఇటీ...

» ఏనుగు తల

ఓ రోజు పార్వతీదేవి శని శరణానికి ఉన్న నలుగురు నుంచి ఓ బాలుడిని తీర్చిదిద్దింది. స్వామిని వెళ్ళా ద్వారానికి అతణ్ణి కాపలా ఉందింది. ఇంతలో పరమశివుడు వచ్చాడు. రోపిణికి వెళ్ళబోయాడు. బాలుడు అడ్డుకున్నాడు. ఇద్దరి మధ్య యుద్ధం జరిగింది. శివుడు కోపంతో త్రిశూలంతో బాలుడి తల తెంచేశాడు. పార్వతి వచ్చి అసలు విషయం వివరిస్తుంది. దాంతో పరమశివుడు అక్కడ పడి ఉన్న మొండానికి ఏనుగు తలను అమరుస్తాడు. ఆ బాలుడిని శివగణాలకు అధిపతిని చేస్తాడు. అలా ఏనుగు తలతో పునరుజ్జీవం పొందిన గణాననుడు మన జీవితంలో కూడా కొత్తమార్పునకు సంతోకంగా నిలుస్తాడు. కొంతమంది మాత్రం ఏనుగు తల సంపదకు సంతోకంగా పేర్కొంటారు.

» విఘ్న నివారకుడు

గణం అంటే గుంపు. సమూహాన్ని నడిపే పాలకుడు గణపతి. నాయకత్వ లక్షణాలకూ ఆయన అధినాథుడు. శిక్షణానిచ్చి బుద్ధిని దిద్దే ప్రభువు 'వినాయకుడు'. కోపిణి సిద్ధిపజేయడం వల్ల 'వరసిద్ధి వినాయకుడు' అనే పేరు పొందాడు. దుఃఖం, అజ్ఞానం, దారిద్ర్యం వంటి బాధలు ప్రగతికి, పరమార్థానికి అడ్డంకులు. వాటిని 'విఘ్నాలు' అంటారు. అలాంటి విఘ్నాలను పోగొట్టి విజయాన్ని, ఆనందాన్ని ప్రసాదించే దైవం - విఘ్నేశ్వరుడు.

వినాయకా విఘ్న నాయకా!

విత్తన గణపతికి జయహో

ప్రకృతికి ప్రతిరూపం పార్వతీదేవి. ఆ తల్లి గారాలపట్టి వినాయకుడు.. ఏనుగుముఖంతో ఘనదైవమే కాదు వనదైవం అయ్యాడు. వనానికి, జనానికి, పర్యావరణానికి మేలు చేసే గణపతి ఉత్సవాలు అందుకు విరుద్ధంగా చేసుకుంటుండటంతో వినాయక చవితి ఉద్భవం నానాటికి మరుగున పడుతున్నది. ప్రకృతి విదగ్ధంపకాలైన ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్, రసాయనాల రంగులతో తయారచేసిన వినాయక విగ్రహాల ప్రతిష్ఠిస్తున్నాయి. కానీ, పండుగ లక్ష్యాన్ని గుర్తించి మట్టి వినాయకుడి మహా వినాయకుడన్న స్వరూపం అందరిలోనూ వాలి. విత్తన గణపతి విశేష గణపతి అనే నిశ్చయానికి రావాలి. ఆ మాటకొస్తే.. వినాయక చవితి పూర్తిగా ప్రకృతి పండుగ. స్వామి సేవలో వినియోగించే పత్రి, పువ్వులూ అన్నీ ప్రకృతి సిద్ధమైనవే. మరి వినాయకుడి ప్రతిమ విషయంలో ఎందుకు వికృత పోకడలు? ఈ వైఖరిని మార్చే ఉద్దేశంతో ఐదేండ్లుగా 'గ్రీన్ ఇండియా చాలెంజ్' విత్తన గణపతి ఉద్ద్యమాన్ని నిర్వహిస్తూ కొనసాగిస్తున్నది. ఏటా వేలాది విత్తన గణపతులను తయారు చేసి ప్రజలకు అందిస్తున్నది. విత్తనాన్ని తనలో దాచుకున్న వినాయకుడు నవరాత్రులూ పూజలు అందుకొని.. ఆస్తి పదిరోజుల్లో మొక్కగా మలుస్తాడు. చెట్టుగా పెరుగుతాడు. వృక్షమే శతాబ్దాలు నిలిచి ఉంటాడు. పర్యావరణ హితంతోపాటు ఇటు పచ్చదనం పెంచడానికి ఈ కార్యక్రమం ఎంతగానో ఉపకరిస్తున్నది. ఈ సంవత్సరం కూడా వినాయక చవితికి మట్టి విగ్రహాను పూజిద్దాం. పర్యావరణ సంరక్షణ ఉద్ద్యమంలో భాగస్వాములం అవుదాం. చవితి వేడుకను హరిత హోరానికి వేదిక చేద్దాం.

• జోగివల్లి సంతోష్ కుమార్, మాజీ రాజ్యసభ సభ్యుడు

ఏనుగుతో ఏలిక ఎలుక వాహనంపై తరలి వచ్చేది ఈరోజే. చవితి సంబురాలతో ఊరూవాడా మురిసిపోతున్నాయి. గణేశుడి మంటపాలు విద్యుత్ కాంతులతో వెలిగిపోతున్నాయి. వాడ్యోహారులో వీధులన్నీ మార్యోగుతున్నాయి. 'జై బోలో గణేశ్ మహారాజ్ కీ' నినాదాలు కైలాసం దాకా వినిపిస్తున్నాయి. ఇంత వేడుకగా వినాయకుడి పండుగ జరుగుతున్నా.. బొజ్జ గణపయ్య మాత్రం ఒకింత చిన్నబుచ్చుకునే ఉన్నాడనిపిస్తుంది. ఇందుకు కారణాలు అనేకం..

మృణ్మయ మూర్తి నమోస్తుతే..

భక్తికి కలిగిపోయే కరోజుముఖుడిని.. రంగుల హంగులతో కొలువుదీరుస్తున్నాం. మట్టిలోంచి పుట్టిన మహాగణపతిని.. ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్ తో తీర్చిదిద్దుతున్నాం. ప్రకృతి-పురుషుల గారాలపట్టి.. పర్యావరణానికి హాని తలపెట్టే విధంగా రూపుదిద్దుతున్నాం.

గణపతి పూజలో ఓ పవిత్రత కనిపిస్తుంది. మృణ్మయ మూర్తిని తయారుచేయడం, వీధి వీధిలో విగ్రహాలు నెలకొల్పడం, 21 సత్రులతో అర్చనచండం.. ఇలా గణాననుడి పూజలో ప్రతీ అంకం ప్రకృతికి నవ వసంతం తెచ్చేదే! విగ్రహాల తయారీకి చెరువుల్లో పూడి తీయడం వల్ల.. తటాకాల్లో నీటి నిల్వ సామర్థ్యం పెరుగుతుంది. ఎంతటి విపత్తైనా ఎదురొస్తే శక్తి సమూహానికి ఉంటుంది. వినాయక మంటపాల ఏర్పాటు, నవరాత్రుల నిర్వహణ, నిమజ్జనోత్సవం ఇవన్నీ

గణేశ పురాణం ఏం చెప్పిందంటే..

గణేశ ప్రతిమ నిర్మాణానికి బంకమట్టి శ్రేష్టం. శివరాదనలో పాలివ లింగం (మట్టితో చేసిన లింగం) ఎంత మహిమాన్వితమైనదో.. మట్టితో చేసిన వినాయకుడి పూజ కూడా అంతే గొప్పది. గణేశ పురాణంలో 49, 50 అధ్యాయాల్లోనే నవతీనాడు మట్టితో చేసిన వినాయకుడి విగ్రహం ప్రతిష్ఠించాలని కనిపిస్తుంది. వినాయకుడి విగ్రహం తయారీ గురించి కూడా అందులో స్పష్టంగా ఉంది.

యోగశాస్త్రం ప్రకారం మూలాధార పత్రానికి అధిష్టాన దేవత గణపతి. మూలాధారం భూ తత్వం కలిగి ఉంటుంది. కాబట్టి, భూమికి సంతోకంగా మట్టితో విగ్రహం చేసి, మూలాధారానికి అధిష్టత అయిన గణపతిని అర్చించాలి. దీనివల్ల గణపతి అనుగ్రహం సత్ఫలమే కలుగుతుంది.

ఎవరికి వారే అన్నట్టుండే సమాజాన్ని ఒక్కాటిపైకి తెచ్చేవే! వినాయక పూజలో ఉపయోగించే పత్రాలన్నీ ఆయుర్వేదం అధ్యుతాలని కొనియాడినవే! అసంత చతుర్దశి నాడు వినాయకుడితోపాటు పత్రాలన్నిటిని చెరువులో నిమజ్జనం చేస్తాం. శ్రావణ, భాద్రపదాల్లో వర్షాల కారణంగా ఉరకలై వచ్చిన పరద జలాలను ఈ ఔషధి లక్షణాలన్నీ పత్రి ప్రక్షాళన చేస్తుంది.

చెరువు పూడిక తీయడం, పత్రాలతో జలవనరులను శుద్ధి చేయడం చవితి పండుగ లక్ష్యం. దీనిని పాలించకపోగా, భారీ పత్తిలో ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్ తో తయారుచేసిన విగ్రహాలను నీళ్ళలో నిమజ్జనం చేసి నీటిని మరలించే కలుషితం చేస్తుంటే.. అంటోడడుడు వాదపడకుండా ఉంటాడా? రసాయనాల కలిపిన రంగులు మంచినీటిలో కలిసిపోయే.. జలవరాలకు, ఆ నీటిపై ఆధారపడే మానవాళి ఆరోగ్యాన్ని ప్రశ్నార్థకంగా మారుస్తుంటే.. వినాయకుడు విస్మయాకుండా ఉండగలడా? ఆ స్వామి పరిపూర్ణ అనుగ్రహం పొందాలంటే.. మట్టి వినాయకుడి మహా గణపతి అని ఎవరికి వారు తీర్మానించుకోవాలి. గృహస్థులు మట్టి వినాయకుడి పూజతో ప్రాధాన్యం ఇస్తుండటం సంతోషకరం. ఈ వైఖరి మంటపాల్లో కొలువుదీర్చే విగ్రహాలకు వర్ధింపజేస్తే ఏకదంతుడి సేవ అనేక ప్రయోజనాలకు దారి చూపుతుంది.

హిందూ ధర్మంలో ప్రతి దేవుడూ స్త్రీ, పురుష రూపాల్లో ప్రస్తావనకు వస్తారు. అంతేకాదు స్త్రీ, పురుష శక్తుల కలయికే సృష్టికి కారణంగా కనిపిస్తుంది. పురుష రూపాన్ని అధ్యాత్మిక వాస్తవానికి, స్త్రీ రూపాన్ని ఇహలోక వాస్తవానికి ప్రతీకలుగా భావిస్తారు. ఈ క్రమంలోనే శివుడికి- శివాని, విష్ణువుకు- వైష్ణవి, బ్రహ్మదేవుడికి-బ్రాహ్మణి, ఇంద్రుడికి- ఇంద్రాణి తదితర స్త్రీ శక్తిరూపాలు ఉన్నట్టుగా తెలుస్తుంది. వినాయకుడి స్త్రీ శక్తి వినాయకి కూడా ఈ కోవలోనిదే.

వినాయకి.. వినాయకుడి శక్తి

పూర్వం అంధకాసురుడు అనే రాక్షసుడు పార్వతీదేవిని మోహించాడు. ఆమెను ఎలా బట్టబోయాడు. ఇంతలో ఆమె తన భర్త పరమశివుణ్ణి పిలిచింది. అప్పుడు శివుడు తన త్రిశూలంతో అంధకాసురుణ్ణి చీల్చేశాడు. కానీ, అంధకాసురుడికి శక్తి ఉంటుంది. నేలను తాకిన ప్రతి రక్తపు బొట్టు నుంచి మరో అంధకాసురుడు పుట్టుకొస్తాడు. అలా శివుడు ఆ అసురుణ్ణి సరికినా లాభం లేకుండా పోయింది. ఒక్కొక్క రక్తం మక్కు నుంచి ఒక్కొక్క అంధకాసురుడు పుట్టుకొస్తుంటాడు. దీంతో పార్వతీదేవి సృష్టించి ఉన్న శక్తులనూ సంపూర్ణంగా కావాలని పిలుస్తుంది. అలా ఒక్కొక్క దేవుడి నుంచి ఒక్కొక్క శక్తి రూపం బయటికి వస్తుంది. విష్ణువు నుంచి వైష్ణవి, బ్రహ్మదేవుడి నుంచి బ్రాహ్మణి, ఇంద్రుడి నుంచి ఇంద్రాణి ఇలా శక్తులు అంధకాసురుడితో పోరాటం చేశాయి. చివరికి అతణ్ణి అంతం చేశాయి. వీటిలో వినాయకుడి నుంచి వెలుపలికి వచ్చిన శక్తి రూపం వినాయకి. ఈమెనే గణేశ్వరి, విఘ్నేశ్వరి అని కూడా పిలుస్తారు. వినాయకుడికి సంబంధించి ఈ స్త్రీ శక్తి రూపం అవతరణ గురించిన వివరణ వనదుర్భ ఉపనిషత్తులో ఉంది. మధ్యప్రదేశ్ లో సర్వద నదీతీరంలోని బేడాపూట్ దగ్గర చౌసట్ యోగిని దేవాలయం ఉంది. ఈ ఆలయంలో 64 మంది యోగినుల విగ్రహాలు ఉన్నాయి. వీటిలో ఏనుగు ముఖం కలిగిన వినాయకి విగ్రహం కూడా ఒకటి.

కొంగుబంగారం మహాగణపతి

కడంతుడు వెలసిన క్షేత్రాలు తెలంగాణలో అనేకం. కాజీపేటలో శ్వేతార్క గణపతిగా, రేణింతల్లో సిద్ధి వినాయకుడిగా, ఆవంచలో ఏక శిలా విశ్వార్క గణపతిగా.. ఇలా ఊరికో తీరున కొలువుదీరాడు గణాననుడు. అంటోడరుడు.. సంకష్టహర మహాగణాధిపతిగా కామారెడ్డిలో భక్తులపాలిట కొంగుబంగారమై విరాజిల్లుతున్నాడు. పట్టణంలోని హోబిగ్ బోర్డు కాలనీలో కొన్నేండ్లుగా నిత్య పూజలు అందుకుంటున్నాడు స్వామి. తనను దర్శించడానికి వచ్చిన వారికి ఘనమైన వరాలు అనుగ్రహిస్తున్నాడు. ధర్మ సమ్మతమైన కోరికతో స్వామికి మడుపు కడితే అది తప్పకుండా నెరవేరుతుందని భక్తులు విశ్వసిస్తారు. వివాహం, ఉద్యోగం, సంకాలం, విదేశీ యానం తదితర కోరికలు ఈడే ర్మనుని భక్తులు స్వామికి మడుపులు కడుతుంటారు. అంతోకూ, స్వామి వారి సన్నిధిలో మూడు రాత్రులు నిద్ర చేసే సంప్రదాయం కూడా ఇక్కడ కనిపిస్తుంది. ప్రతినెలా సంకష్టహర చవితినాడు మహాగణపతికి ప్రత్యేక పూజలు, హోమాలు నిర్వహిస్తారు. వినాయకచవితి నవరాత్రుల సందర్భంగా ఆలయంలో విశేష ఉత్సవాలు జరుగుతాయి. గణాధిపతిలో అభ్యుప్రతిష్ఠలైన అర్చనాన్నియులు ఇక్కడ స్వామివారిని సేవిస్తున్నారు. హైదరాబాద్ నుంచి కామారెడ్డి సుమారు 115 కి.మీ. దూరం ఉంటుంది. బస్సు, రైలు మార్గంలో ఇక్కడికి చేరుకోవచ్చు.

